

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szépáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatali méretekkel áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Tisza a királynál.

Budapest, jan. 31. Tisza István gróf miniszterelnök tegnap este visszaérkezett ide és ma este Bécsbe utazik, hogy jelentést tegyen a királynak a helyzetről.

Bánffy Dezső a helyzetről.

Pápa, jan. 31. Bánffy Dezső báró, a kerület új országgyűlési képviselője, vasárnap délután ideérkezett. Bánffy báró este lakomát adott választóinak tiszteletére. A banketten mondott beszédében Bánffy Dezső báró többek között kijelentette, hogy az új alakulásnak a hatvanhetes alapon kell történnie, de nem lehet ezt egyoldalúan intézni, hanem a 48-as párt irányelveit is tekintetbe kell venni. Benne kell lenni az önálló gazdasági berendezkedésnek és a parlamenti reformnak, beleveendő továbbá a szavazati jog kiterjesztése és a nemzeti szempontok érvényesítése a hadseregben. Annyit kérjünk, amennyit el lehet érni, de ezt aztán komolyan kérjük azok, akik hivatva lesznek a jövőben a haza ügyeit intézni. A prédán nem szabad összeveszni, mert ennek csak az ellenfél örülne. Végül köszönetét fejezte ki választóinak, hogy zászlaját diadalra vinni segítették.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A tükör.

Irta: Csehov Antal.

Szilveszter-est. Nelly, Gaykow földbirtokeknak fiatal, szép leánya, ki éjjel-nappal a férjhezmenetelről ábrándozik, szobájában ül, s félig lehunytt szemekkel bámul a tükörbe. Halvány, fáradt, mozdulatlan.

A hármastükörnek perspektívája, mely végtelen hosszú, keskeny folyosóhoz hasonlít, a számtalan lámpafény, arcának és kezeinek többszörös visszatükröződése már régóta ködös tengerre vált szeméi előtt, mely ide-oda hullámzik, s néha föl villan.

Ha az ember Nellynek mozdulatlan szeméit és nyitott száját nézi, nehéz eltalálni, hogy alszik-e, vagy virraszt. Pedig lát. Kezdetben bizonyos szemek lebüvölő varázsát látja, azután az ingadozó alapon lassanként fölmerül egy fejnek, egy arcznak s egy szakállnak a körvonala. Ez ő, a sorsától rendelt vőlegény, almáinak és reményeinek tárgya. A sors által Nelly számára rendelt férfiuban megvan minden: jelentős társadalmi állás, szerencse, karriér. Mellette a szürke alapon sötétség, üresség, mint ahogy az életben is szokott lenni. Nem is csoda, mert a szeliden

A függetlenségi párt állásfoglalása.

Budapest, jan. 31. A függetlenségi párton még nem alakultak ki teljesen a vélemények a helyzetről. A vezérek higadtságra és mérsékletre intik a párthíveket. Több dologban azonban egyetért a párt minden tagja. Közgazdasági és katonai téren okvetetlenül érvényesülni kell a párt nemzeti óhajtságainak.

Czáfolat.

Budapest, jan. 31. A lapoknak azt a híret, hogy Széll Kálmán volt miniszterelnök magánkihallgatáson volt a királynál, illetékes helyről valótlannak nyilvánítták.

Lukács László mandátuma.

Budapest, jan. 31. Lukács László pénzügyminiszter, akit két kerületben: Körmöczbányán és Győrben választottak meg, a győri mandátumot tartja meg s a körmöczbányairól lemond.

Ujabb választások.

Gyoma, jan. 31. Fábry Károly függetlenségi jelöltet Zsilinszky Endre szabadelvű és Várkonyi István szocialista jelölttel szemben megválasztották.

Keresztény-Sziget, jan. 31. Az itteni kerületben heves küzdelem folyik Greskovics Vilmos szász és Comsea Miklós román nemzetiségi jelölt között.

Miskolca, jan. 31. A választás a város mindkét kerületében rendben, zavartalanul folyik. Délután két óráig az I.

mosolygó szép fej előtt oly leirhatatlanul édes szorongást érez, aminőt szavakban nem is lehet kifejezni. Azután hallja a hangját, látja, hogy mint él vele egy földel alatt, s mint olvad élete az övébe. A szürke alapon hónapok, évek részletével együtt látja.

Egyik kép a másik után suhan el s Nelly látja, hogy egy hideg téli éjszakán mint kopogtatnak Lukács Stepán orvos ajtaján. Az ajtó mögött egy vén kutya. Az orvos lakásának ablakai sötétek. Köröskörül csend.

— Az isten szerelmére . . . suttogja Nelly. Az ajtó csikorog s Nelly az orvos szakácsnéjét látja maga előtt.

— Itthon van az orvos?

— Alszik, — suttogja a szakácsné. — Épp most tért vissza a ragályos területről. Azt mondta, hogy ne keltsük föl.

Nelly azonban nem hallgat a szakácsnéra. Félrelőki s úgy rohan be az orvoshoz, mint egy örült. Több sötét szobán keresztül, végre az orvos hálószobájába ér. Lukács Stepán felöltözve fekszik az ágyon és horkol. Mellette egy kis éjjeli mécs. Nelly szó nélkül mellé rogy egy székre s keservesen sirni kezd.

— A férjem . . . a férjem beteg, — nyögi végre.

Lukács Stepán hallgat. Lassan fölemelkedik s zavaros szemmel néz látogatójára.

kerületben Tisza István gróf miniszterelnök 256, Bisony Ákos függetlenségi 254 szavazatot kapott. Ugyanekkor a II. kerületben Soltész Nagy Kálmán szabadelvűnek 184 és Leitner Adolf függetlenséginek is ugyanannyi szavazata volt. A szavazás mind a két kerületben előreláthatólag késő estig fog tartani és a szavazatok az utolsó óráig párhuzamosan fognak haladni, mert a szavazás pártok szerint ötvenes csoportokban történik.

Nagydisznód, jan. 31. Trauschenfels Emil szabadelvű szász jelöltet egyhangulag megválasztották.

Oroszána, jan. 31. A tegnapi választásnál, amely hajnalban ért véget, Veres József függetlenségi jelöltet 333 szótöbbséggel megválasztották Bikády Antal ellenében, aki szintén függetlenségi programmal lépett föl.

Szászsebes, jan. 31. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter délig 300 szavazatot kapott. A román nemzetiségi ellenpárt még nem szavazott.

Ujegyháza, jan. 31. Dörr Soma szabadelvű szász jelöltet egyhangulag megválasztották.

Az orosz forrongás.

Vérengzés Varsóban.

Lemberg, jan. 31. Vasárnap este Varsóban a Szlodna-utcán, a vasuti állomásnál és a Vrona-utcán véres összeütközések voltak. A katonaság fegyverét használta, mire a munkások kövvel és téglával

— A férjem beteg . . . Az isten szerelmére, jöjjön gyorsan.

— Mi? — ordítja az orvos.

— Jöjjön azonnal velem . . . különben . . . rettenetes . . .

S Nelly halványan, elfogyó lélekzettel mondja el, hogy a férje mint betegedett meg, s mily roppantul fél. Fájdalma még a kósziklát is megindította volna, de az orvos meg se mocczan.

— Majd reggel, — mormogja.

— Lehetetlen, — mondja Nelly rémülten.

. . . Tudom . . . ennél az embernél . . .

tífusz . . . rögtön kell jönnie.

— De hiszen csak ma érkeztem haza . . . Három napig utaztam a ragály miatt.

Magam is beteg és fáradt vagyok . . . Teljesseggel lehetetlen . . . magam is fertőzve vagyok . . . Nézze!

S egy maximálhőmérőt tart Nelly elé.

— A temperaturám negyven fok . . . nem mehetek . . . még ülni sem vagyok képes . . .

Bocsánat, én is lefekszem.

S visszafekszik az ágyba.

— Könyörgőn, doktor ur . . . esdekél Nelly . . . segítsen rajtunk, az istenért . . .

szedje össze magát . . . nagyon jól meg fogom fizetni.

— De mondtam már . . .

Nelly fölugrik s idegesen jár föl s alá a

hajigálták meg a csapatokat. Nyolcz munkás halva maradt a helyszínen. Azt beszéltek, hogy 18 katonát és egy rendőrt megöltek. Egy tiszt és sok kozák megsebesült. A vasuti állomás előtt a katonaság a varsói—bécsi vasut munkásaira abban a pillanatban, midőn az utasok a vonat elindulását várták, több sortűzet adott. Sok munkás holtan rogyott össze. A Vola kerületben a színház előtt a katonaság szintén több sortűzet adott egy munkáscsoportra. A város hat különböző pontján használta a katonaság löfegyverét. A munkások a csapatok között az összeütközés előtt szocialista kiáltványokat osztogattak, melyekben a katonákat felhívták, hogy ne löjjenek a népre. A kozákok a tömeget visszanyomták. A halottak és sebesültek száma ötszázra rug. Sok sebesültet magánházakban ápolnak.

Varsó, jan. 31. A városban az egész kereskedelem szünetel. A vendéglők, kávéházak és az üzletek zárva vannak. Sok üzletben, intézetben és hivatalban az ablakok el vannak torlaszolva. A vasárnapi zavargások áldozatainak számát nem lehet biztosan tudni, de számukat megközelítőleg ötszázra tessük.

Bécs, jan. 31. A *Neue Freie Presse* írja, hogy egy bécsi gyáros, akinek Varsóban fiókgyára van, délután táviratot kapott onnan, mely azt a hirt közli, hogy Varsóban kihirdették az ostromállapotot. Egy szombaton Varsóban feladott levélben pedig azt írják, hogy a városban a sztrájk általános.

Vérengzés Rigában.

Berlin, jan. 31. A *Berliner Tagblatt*-nak jelentik Rigából, hogy a tegnapielőtti zavargások alkalmával körülbelül hatvan embert agyonlőttek és százon felül megsebesültek.

Zavargások Libauban.

Berlin, jan. 31. A *Berliner Tagblatt*-nak jelentik Libauból, hogy az összes gyárak be vannak zárva. A közuti vasuti forgalom szünetel, a gázgyár szintén be-

halószobában . . . meg akarja magyarázni az orvosnak, hogy ha akarja, el tudja felejtetni a saját fáradságát és betegségét. Tudhatná, hogy mily drága neki a férje.

— Menjen, kérem, a községi orvoshoz . . .

— Lehetetlen . . . huszonöt versznyi lakik innen s az idő drága . . . A lovak sem bírják . . . idáig is negyven verszt volt . . . lehetetlen . . . jöjjön velem, Stepan Lukics . . . legyen hős . . . legyen szájalommal irántam.

— Az ördögbe . . . nem érti? . . . Mely a fejem . . . Nem érti? . . . Hagyjon kérem magamra.

— De önnek kötelessége velem jönnie. Tisztára egoizmus. Az embernek kötelessége életét föláldozni az embertársaiért. Föl fogom jelenteni a bíróságnál, mert ön orvos.

Nelly érzi, hogy sértően, igazságtalanul hazudott. De a férje megmentéséért kész lábbal tiporni logikát, tapintatot, szájalmat. Fenyegetésére az orvos mohón hajt fel egy pohár hideg vizet . . . Nelly ismét rimánkodni kezd s az orvos végre is enged. Lassan, nyögve fölemelkedik s a kabátját keresi.

— Itt van . . . Engedje meg, hogy fölsegísem . . . így . . . most menjünk. Megfizetem . . . Egész életemben hálás leszek érte.

De az orvos, mikor már a kabátját is fölvette, visszafekszik. Nelly felkapja s kiczipeli az előszobába . . . Ott sokáig bajlódnak a gummiczipóval, a bundával . . . a sipka el-

szüntette az üzemet. Sok ezer főnyi tömeg járja be az utcákat, behatol a gyárakba és a munkásokat kikergeti. Egy esendőt a kezéből kicsavart revolverrel agyonlőttek, mert a tüntetőktől el akart venni egy vörös zászlót. Sok házat szétromboltak. Az állami épületeket katonaság őrzi. A kormányzó kihirdette, hogy az utcákon a csoportosulást eltiltja. Ennek a rendeletnek áthágása esetén a fegyverhasználatával fenyegetődik.

Fellázadt matrózok.

London, jan. 31. Szibasztopolban a helyzet még mindig igen súlyos. A matrózok fellázadása és a tengernagyi hivatalban kiütött tűz miatt, melyet bosszu művének tulajdonítanak, ezer lázadó matrózt letartóztattak.

Meggyilkolt rendőrfőnök.

London, jan. 31. Batumban hétfőn délben az ottani rendőrfőnököt, *Jureli herceget* az utcán agyonlőtték. A nagy tömegeből revolverrel lőtt rá valaki s azután még néhány lövést téve, nyomtalanul eltűnt a sokaságban.

Agyonlőtt német állampolgár.

Szent-Pétervár, jan. 31. *Alvensleben* gróf német nagykövet *Lamsdorff* gróf külügyminiszternek jegyzéket adott át, melyben tudomására adja, hogy a Szent-Pétervárott vasárnap, e hó 22-én történt események alkalmával egy német állampolgárt is megöltek. *Lamsdorff* gróf a jegyzéket *Trepov* tábornoknak küldte meg.

A csár elutasik.

Szent-Pétervár, jan. 31. Az a hír van elterjedve, hogy a csár a legközelebbi napokban a Kaukázusba utazik.

A háboru.

London, jan. 31. A *Standard*-nak jelentik Tokióból: A Hunhó melletti ütközetnek nem tulajdonítanak nagy fontosságot. Az időjárás viszonyok minden erélyes akciókat megakadályoznak. Az utolsó jelentések is azt mondják, hogy az

tűnt . . . De végre Nelly a kocsiban ül s az orvos mellette. Még összesen csak negyven verszt s a férje orvosi segítségben fog részülni. Szuroksötétség. A földön köd terül el. A kocsis alatt csikorognak a jégdarabok. A kocsis időnként megáll, mert nem tudja, hogy merre hajtson.

Nelly és az orvos az egész uton hallgatnak . . . A kocsis borzasztóan rázza őket . . . De sem ezt nem erzik, sem a hideget.

— Gyorsan, gyorsan, — nógatja Nelly a kocsist.

Reggel öt órakor a lovak befordulnak az udvarba . . . Végre otthon vannak.

— Várjon . . . mindjárt, — mondja Lukics Stepannak s leülteti egy divánra. — Pihenjen egy kissé . . . megnézem, hogy mint van.

Mire visszatér, az orvost fekvé találja s valamit mormog:

— Kérem, doktor ur!

— Mit? Kérdezze meg Domnát . . . — mormolja Lukics.

— Mit mond?

— Mikor elindultunk, azt mondták . . . Vlaszov azt mondta . . . aki . . . amit . . .

Nelly borzadva látja, hogy az orvos épp úgy fantáziál, mint a férje. Mit tegyen? Végre elszánja magát: A kerületi orvoshoz!

Ismét sötétség. Hideg éjszaka. Jég és hó. Reszket a teste és lelke. Inkább ezerszer vén leány marad, mint hogy egyetlen ily éjszakát éljen át. — — —

összeütközés a hóvihar következtében, daczára a nagy veszteségeknek, a háborura nézve kevés jelentőséggel bír és nem tekintendő egyébként, mint előrsi csatározásnak.

Tokio, jan. 31. Hozzávetőleges számítás szerint a japánok vesztesége a Chenchiapu és Herkaitai mellett vívott ütközetben 5000, az oroszoké 10.000 emberre rug.

London, jan. 31. Oroszország összekötötése a szélső kelettel a Bajkál-tó melletti nagy havazások miatt újra megakadt.

London, jan. 31. A japánok nagyban készülnek *Rosdesztvenszkij* tengernagy hajóhadának fogadására, ha az csakugyan el találni jönni a szélső keletre. Tokióban ezt nagyon kétségesnek tartják ugyan, de el akarnak készülni minden eshetőségre. Minden előkészület és javítás be van már fejezve. Az új torpedóhajókat szolgálatba helyezték és a tenger alatt járó flottillának alkalma lesz használhatóságának első gyakorlati próbáját adni.

Kisiklott katonaszállító vonat.

Lemberg, jan. 31. Tegnap Kirov közelében egy ötvenöt vagonból álló vonat, amelyen a magyarországi választásokra kirendelt ulánusokat szállították haza Galicziába, eddig ki nem derített okból kisiklott. Négy kocsi felborult. Hat katona életveszélyesen és sok súlyosan megsebesült.

Kirabolt adópénztár.

Zilah, jan. 31. Az itteni adóhivatal pénzszekrényét az éjjel ismeretlen tettesek feltörték és 70.000 korona készpénzt elraboltak.

Elitelt kivándorlási zugügynök.

Budapest, jan. 31. A budapesti VII. kerületi rendőrkapitányság *Kolomay* Gézané magánzónót kivándorlásra való csábítás miatt tíz napi elzárásra és háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

Azután ismét látja a sötét alapon, hogy férjének minden tavasszal pénzt kell fölvennie, hogy a kamatokat fizethesse annál a banknál, ahol a jóság el van zálogosítva. A férje sem alszik, ő sem alszik, egész éjjel azon tanakodik, hogy mint kerüljék el a végrehajtó látogatását. — — —

Azután gyermekeket lát. Örökös félelemben él a vörhenytől, difteritistől, meghülestől. Öt-hat kis gyermek közül biztosan meghal egy. — — —

Azután a férj és feleség sem halhatnak meg együtt. Akárhogyan is, az egyiknek végig kell nézni a másik temetését. S Nelly látja, hogy mint hal meg a férje. Ez a borzalmas szerencsétlenség előtte áll minden részletével. Látja a sirt, a gyertyákat, az egyháztit, sőt még azokat a lábnyomokat is, miket a koporsót csináló asztalosok hagynak az előszobában.

— Miért? — kérdezi tompán, belebámulva holt férjének az arcába.

S férjével eltöltött egész élete nem egyéb, mint előszó a halálhoz . . .

Valami leesik s végiggurul a földön. Nelly fölriad s nagy szemeket meresztve ugrik föl. A tükör ott hever a lábai előtt. Fölemeli, beleméz s egy kicsiny halvány arcot lát benne. A szürke alap eltűnt.

— Azt hiszem, elnyomott az álom . . . — gondolja magában s megkönnyebbülve fölélekedik.

— **A központi választmány** ma délebb *Vio* Ferencz dr. polgármester elnökle alatt ülést tartott.

Vio Ferencz dr. elnök jelenti a központi választmánynak, hogy a vasárnap lefolyt választáson 1533 választó adta le szavazatát. Ebből Zanella Rikárd 860, Ossoinack András 673 szavazatot kapott, e szerint Zanellát 187 szavazattöbbséggel megválasztották Fiume szabad város és vidékének országgyűlési képviselőjévé. Kéri, hogy ezt tudomásul vegyék. Jelenti, hogy a választási aktákról másolatok vettek, melyekből egy a magyar királyi belügyminiszteriumnak fog megküldetni, egy pedig a városi levéltárban fog elhelyeztetni.

Stupicich Janos kérdést intéz a polgármesterhez az iránt, hogy a választást megelőzőleg mi módon történt a választási akták lefoglalása a bíróság részéről.

Vio Ferencz dr. polgármester előadja, hogy a királyi ügyész és a vizsgálóbíró nála megjelentek és a választási aktákat lefoglalták. Másnap pedig őt, Zanellát és Suppancich segédhivatali igazgatót kihallgatták. Minthogy a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a központi választmányt egyes választók nevének kihagyása miatt nem terheli felelősség és hogy a hiba a városi irodában történt a választási lista másolásánál, a törvényszék vádta nácsa a lefoglalt iratok visszaadását rendelte el, ami meg is történt. Jelenti továbbá a polgármester, hogy a választáskor huszonnyolcz olyan egyén jelent meg a szavazásnál, akik a választási listába nem voltak felvéve. Ezekkel jegyzőkönyvet vettek fel és az ügyet érdemlegesen meg fogják vizsgálni. A kihagyott választók közül 17 Ossoinackra és 11 Zanellára szavazott volna.

A polgármester bejelentéseinek tudomásulvételével az ülés délután fél egy órakor véget ért.

— **Az olasz haditengerészet szaporítása.** Az olasz tengerészeti miniszterium 1905—6. évi költségvetésébe — mint Rómából jelentik — 35,833.000 lira van felvéve a *Vittorio Emanuele*, *Napoli*, *Regina Elena* és *Roma* nevű elsőosztályu hadihajók építésére, amelyek a spezziai, nápolyi és castellamarei hajógyárakban épülnek, továbbá két, egyenkint tizezer tonnás czirkáló építésére, Castellamareban öt tengeralatti naszád építésére, Velenczében két elsőosztályu segédczirkáló, 27 torpedónaszád, négy torpedóromboló, továbbá több más helyi és parti védőszolgálatra alkalmas jármű építésére. Az előmunkálatok már meg is kezdődtek.

Előfizetési felhívás.

Február hó 1-vel új előfizetést nyitunk lapunkra.

„A Tengerpart“ ünnep és vasárnap kivételével naponként délután hat órakor legalább hat—nyolcz oldalnyi terjedelemben jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz

„A Tengerpart“ kiadóhivatala,
Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva* 6. szám és a *Corsia Deak* 34. szám alatt levő dohánytözsdeben (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **Az abessziniai misszió útja.** Mint Bécsből jelentik, a *Panther* nevű hadihajó, amely az osztrák-magyar missziót viszi Abessziniába, január 27-én Perimbe érkezett. A hajón semmi baj.

— **A japánok által lefoglalt magyar hajó.** Az orosz kormány, mint Londonból jelentik, az angol banknál deponálta a japánok által lefoglalt *Burma* nevű fiumei gőzös egész értékét s azonkívül még 10.000 font sterlinget a rakomány értéke fejében. A keleti hajózási társaság ennél fogva nem szenved semmifélekárt, annál kevésbbé, mert a legutóbbi mérlegben a hajó értékének egyharmadát már leirták.

— **Osztrák-magyar hadihajó Hongkongban.** A *Kaiserin Elisabeth* osztrák-magyar hadihajó — bécsi jelentés szerint — e hó 28-án Hongkongba érkezett és három-négy hétig ott marad. A hajón minden rendben van.

— **Uj belső titkos tanácsos.** A király, mint *Budapestről* jelentik, succi-i *Kukuljevics-Bassány* Milutin csász. és kir. kamarásnak, Belovár vármegye volt főispánjának, a valószínű belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Ez a kitüntetés a hivatalos lap február 1-én megjelenő számában fog közzétettni.

— **A zágrábi hétszemélyes tábla elnöke meghalt.** *Zágrábról* jelentik: *Spevec* István dr., valószínű belső titkos tanácsos, a hétszemélyes tábla elnöke, e hó 29-én rövid szenvedés után meghalt. *Spevec* 1891 óta volt elnöke a hétszemélyes táblának, azelőtt egyetemi tanár, majd a horvát országos kormány közoktatásiügyi osztályának főnöke volt. Az elhunyt testvérbátyja volt *Spevec* Ferencz dr.-nak, a horvát tartománygyűlés alelnökének.

— **Hajók forgalma.** A *Hungaria* Lloyd-hajó ma 99 lóval Pireusbe indult. — Ma érkezett kikötőnkbe a *Colonial* olasz gőzös 14,000 láda narancssal Messinából és a *Moravia* Lloyd-hajó Triesztből. Az utóbbi hajó különböző árukat fog felvenni Bombay számára.

— **Halálozás.** Sturmfesti *Rubelli* Lajos haditengerészeti festő, városunk polgára, a múlt kedden Feldhofban (Grác mellett) meghalt. Az elhunyt művész pályáját a haditengerészetnél kezdte és később Görzben telepedett meg, a hol rövid idő alatt közbecsülést és tekintélyt vívott ki magának. Az elhunyt a hajóhad minden gyakorlatán résztvett és képei közül igen sok a tengerészéletből van vevé. Ezekből néhányat a király és a királyi család tagjai vettek meg. *Rubellit* érdemeiért a király a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Az elhunyt festő 64 éves volt. Halálát özvegye és lánya siratja. *Rubelli* Rezső rendőrségi irodatiszt unokabátyját gyászolja az elhunytban.

— **Bertoli letartóztatása.** A rendőrség tegnap este Londonból táviratot kapott, amely megerősíti, hogy a Glasgowban letartóztatott egyén *Bertoli* Károlylyal, a Fiumei Kereskedelmi Bank sikkasztó pénztárosával azonos. *Bertoli* mindeddig tagadta, hogy ő a körözött sikkasztó s majd nápolyinak, majd hamburginak mondta magát. Midőn azonban tegnap reggel *Ország* Róberttel, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság cégvezetőjével, akit *Bertoli* személyazonosságának megállapí-

tása végett Angolországba küldtek, a londoni rendőrség előtt szembesítették, a sikkasztó így kiáltott fel: „*El vagyok veszve!*“ Azután mindent bevallott. Bertolinál 5000 koronát és 200 dollárt, valamint egy New-Yorkba szóló hajójegyet találtak. Azt hiszik, hogy az elsikkasztott nagy összeget álnév alatt valamelyik bankban helyezte el. Bertolit hamisítás, csalás és sikkasztás miatt fogják vád alá helyezni. Ugy vélik, hogy a szükséges formalitásokat kiadása iránt tizenegy nap alatt be fogják fejezni és azután Fiuméba szállhatják.

— **A nyomdászegyesület közgyűlése.** A helybeli nyomdászegyesület vasárnap, e hó 5-én délelőtt 10 órakor a munkászegyesület (Società operaia) termében tartja meg rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: Az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Az igazgatóság jelentése. Az évi mérleg hitelesítése. A tagok esetleges indítványai. Az igazgatóság és az ellenőrzőbizottság megválasztása. Ha a közgyűlésen az előirt számú tagok nem jelennek meg, a gyűlés ugyanaznap délelőtt 11 órakor fog megtartani bármily számú tag jelenlétében.

— **Elpusztult hajó.** A *Carolina S.* cataniai brigantina-goelett, mely Triesztből farakománnyal Szicília felé volt utban, tegnapelőtt reggel Vjesti közelében az erős vihar következtében hajótörést szenvedett. A kapitány a vízbe fulladt; a legénységnek sikerült megmenekülni. Nehány óra múlva a hullámok a hajót tökéletesen szétrombolták és egyes darabjait, valamint a rakományt a partra vetették.

— **Száztíz éves ember.** Plavnóban, Knin mellett, a napokban egy *Ivanhelich* Sztoján nevű paraszt halt meg, aki körülbelül száztíz esztendősen lehetett. A korát azért nem lehet biztosan tudni, mert nincs semmiféle irás, amely születése idejét igazolná. Száztíz évesre azért becsülték, mert az elhunyt mindig azt beszélte, hogy mikor a francziák 1809-ben Dalmáciát elfoglalták, ő fiatal volt és szintén fegyvert fogott. Ha a korát akkor csak tizenegy évre tesszük is, az öreg legalább is száztíz esztendőt élt. Mindig egészséges volt és az emlékezőtehetsége mindvégig jó volt.

— **Kigyuladt erdő.** A San-Nicolóban levő rendőri kirendeltség tegnap délelőtt fél tizenkét órakor telefonált a városi tűzoltóságának, hogy ott a *Zmajics* Vince báró tulajdonát képező erdőben tűz ütött ki. Az oltásra kivonult tűzoltóságnak két órai munka után sikerült a tüzet elfojtani. Nehány bokor és 4000 négyszögméterben a fű égett el. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Megcsipett sikkasztó.** A Klein és Milch fakereskedő cég, melynek üzlete a Deltában van, tegnap feljelentést tett a rendőrségnél, hogy egyik alkalmazottja, a tizenkilenc éves, görzci illetőségű *Obeidni* Ermenegildo, a mennyire az üzleti könyvekből meg lehetett állapítani, 3500 koronát elsikkasztott. A feljelentésről *Rubelli* Rezső rendőrségi irodatiszt jegyzőkönyvet vett fel és a sikkasztó letartóztatásával egy rendőrt bizott meg. *Obeidnit* egyelőre a városi fogházban tartják elzárva. A feljelentésről szóló jegyzőkönyvet a rendőrség további eljárás végett az államügyészséghez tette át.

— **Bálna által megrongált kábel.** New-Yorkból jelentik, hogy a Seattle és Alaszka közt levő kábelhuzalt egy bálna átharapta s a kábel teljesen használhatatlanná vált. Mikor a kábelhuzalt kiemelték, a bálnát holtan találták meg rajta, amint a huzalt a szájában tartotta. A szakértők megállapították, hogy a bálna már napokkal azelőtt elpusztult. Hasonló rongálások már többször fordultak elő a kábeleken, de csak most sikerült bizonyítani, hogy azokat a bálnák okozzák.

— **Arany a tenger vizéből.** Londonból érkezik az a kétségtelenül szenzációs hír, hogy ott sikerült megoldani azt a problémát, miként lehet a tenger vizéből olyan mennyiségben nyerni aranyat, hogy ez érdemes legyen a kereskedelmi kihasználásra. A találmányról már maga *Ramsay*, a hírneves kémikus is

nyilatkozott s kijelenti, hogy az kétségtelenül keresztülvihető. A találmány kiaknázására alakult szindikátus már szabadalmat is nyert és az alkalmas angol és ir partokon fogja fölállítani műhelyeit. Hogy az érdeklődés milyen nagy, mutatja az, hogy a társaságnak egy font nevértékben kibocsátott részvényei már hetven fontra emelkedtek. Azt régen tudták már, hogy a tenger vize aranytartalmu, csak hogy e nemes fém oly minimális mértékben fordul elő benne, hogy jövedelmező kiaknázására eddig gondolni nem lehetett. Mindamellett számos tudós foglalkozott e kérdéssel, amely oly közeli rokonságban van a középkori alchimia problémájával. Amint a tenger vizéről, úgy a levegőről is azt tartjuk, hogy aranytartalmu s már ismételve röpitették világgá azt a hirt, hogy sikerült komprimált levegőből aranyat állítani elő. Ennek a hírnek a megerősítése azonban mindig elmaradt s így nem árt, ha Ramsay tanuskodása daczára is óvatosan fogadjuk azt a hirt is, hogy a tenger vizéből lehet aranyat nyerni.

KÖZGAZDASÁG.

A kormány birtokvásárlása. Szegedről jelentik, hogy ottan az a hír van elterjedve, hogy a pénzügyi és földmívelésügyi kormány alkudozik *Pallavicini* Sándor őrgroffal, akinek 102.000 hold kiterjedésű birtokát megvásárolni akarja. A birtokot parcelláznák, hogy földet adjanak a községek elszaporodott, földéhes lakóinak és nemcsak megakadályozzák a kivándorlást, de lehetővé tegyék az amerikai jómódúvá lett magyarság visszavándorlását is.

A fegyveripar rendezése. Iparosaink régi, s tegyük hozzá jogos panasza, hogy a fegyveripar illetéktelen versenyt támaszt ellenük. A felmerülő panaszokra a kereskedelmi miniszter az érdekeltek tájékoztatása és megnyugtató véget az igazságügy-miniszterrel egyetértőleg közli, hogy a ráb- (fegyver-) ipar kérdése gyökeres megoldás előtt áll és a végleges megoldásnál az igazságügy-miniszter a kereskedelmi miniszterrel való egyetértésre külön súlyt kíván helyezni.

A cukor vámjának leszállítása Algirban. Ez évi január elsejével lépett életbe egy mult év augusztus 23-án kelt törvény, amely az Algirba bevételre kerülő cukor vámját a következőleg szállítja le: Nyerscukor tiz frank, finomított tizenkét frank, kristályos (kandisz) tizenhárom frank, száz kilogrammonként.

Az üzleti helyzet Romániában. *Szulina* alkonzulátusunk jelentése szerint a piac detail-forgalma még az 1900-iki rossz évinél is kedvezőtlenebbül alakult. Ennek következtében december hónapban számos változás fordult elő. Tekintettel e körülményekre, üzletek kötésénél a legnagyobb elővigyázattal kell eljárni.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Leositz J. Szmirna. — Fürst J. Budapest. — Keszler A. Győr. — Seiden N. Podgorcze. — Blasen A. Lazar A. Stransky E. Bécs. — Motha G. Trieszt. —

Riboli G. Spalato. — Neumayer M. Pozsony. — Bresnitz J., Birkhoffer D. Bécs. — Mühlstein M. Prága. — Leipert M. Bécs.

Deák szálloda. Cserny Ottó Budweis. — Döry Frigyes Zombor. — Molitor Ottó Prága. — Pálfi László Fiume. — Indrak János Póla.

Lloyd szálloda. Battini B., Mauser János Trieszt. — Binfeld Lipót, Werner Artur Bécs. — Plahner Ignác, Gáspár Ferencz Eszék. — Laufer Bertold Kremsir. — Grauber Antal Laibach.

De la Ville szálloda. Schnürmacher Ignác, Pollák Sándor Budapest. — Roder Ferencz dr. Lemberg.

Quarnero szálloda. Gergely Ármin Budapest. — Coglierina Ferencz dr. Cherso. — Weissmann Lucia Lussinpiccolo. — Bugjus György Páris. — Fikher B. Bécs. — Pogner Lajos Trieszt. — Erolzi János Lemberg.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Január 30-án.

Medea T., osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 119, kapitány Mardesich, Metkovichből.

Colomali, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 404, kapitány Papale, Cataniából.

Január 31-én.

Moravia, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 2268, kapitány Biloffer, Triesztből.

Indult:

Január 30-án.

Brindisi, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 532, kapitány Ambrosio, Anconába.

Attivita, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1645, kapitány Trapani, Genuába.

Mátyás király, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 944, kapitány Randich, Valenciába.

Hungaria, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1072, kapitány Gilovich, Batumba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Szeged január 31-én Cardiffból Fiuméba. Tisza január 31-én Marseilleből Fiuméba. Zrinyi január 30-án P. Maurizióból Marseilleba.

Indult:

Andrássy január 30-án Palermóból Nápolyba. Balaton január 28-án Cardiffból Velenczébe. Lederer Sándor január 30-án Palermóból Messzinába. Kassa január 30-án Genuából Palermóba. Kolozsvár január 28-én Rouenből Grimsbybe. Rákóczi január 30-án Nápolyból Maltába.

Arad január 29-én átment Peránál Odessza felé. Báthori január 30-án átment Gibraltáron Malta felé.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Zárlatok.)

1905.

Január 30 31

Budapest. Aranyjár.

4% . . . . . K. 118.40

Koronajár. 4% . . . . . " 98.30

" 3 1/2 . . . . . " 89.75

Magyar földteherment. . . . . " 98.30

4% . . . . . " 98.30

Horv. Szlavon . . . . . " 98.50

Tisza-szab. . . . . " 167.—

Osztrák papírjár. . . . . " 99.90

" ezüst . . . . . " 100.—

" arany . . . . . " 119.50

" korona . . . . . " 100.—

Osztrák-magyar bank	• 1630.—	
Magyar hitelbank	• 786.—	787.—
Osztrák hitelbank	• 674.—	674.25
Osztrák-magyar vasut	• 646.56	
100 márka	• 117.40	
London vista	• 240.17 1/2	
Páris	• 95.57 1/2	
20 frankos arany	• 19.08	
100 lira (olasz)	• 95.45	
20 márka	• 23.50	

Bécs. Magyar hitelr. K.	786.—	787.—
Osztrák hitelr.	• 674.—	674.25
Rimamurányi	• 527.50	
Union-bank	• 555.—	
Magyar államvasut	• 646.50	646.—
Leszám. bank	• 462.50	
Jelzálogbank	• 525.50	
Adria	• 446.—	
Länderbank	• 458.25	
Lloyd	• 711.—	
Török sorsjegy	• 132.50	
Berlin. Osztrák hitelr.	• 211.50	212.25

Budapesti árutőzsde.

Uj jegyzés januártól kezdve 100 kilónként.

Buza április	• 19.54	19.46
" október	• 17.14	17.08
Rozs április	• —	—
" október	• 15.32	15.30
Zab április	• —	—
" október	• 14.02	14.—
Kukoricza	• —	—
" május	• 14.80	14.80
Zsir	• 126.—	127.—
Szalonna	• 107.—	107.—

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés.)

Buza loco	Cent.	121 5/8	—
május	•	116 5/8	—
julius	•	103 3/8	—
Tengeri	Cent.	50	—
május	•	—	—
julius	•	—	—
Fuwardij Liverpoolba	pence	1 1/8	—

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:		
márczius	Frank	48.50 48.25
május	•	48.75 48.50
szeptember	•	49.25 49.—

Hamburg Santos good average:

márczius	Márka	40.25 40.—
május	•	40.75 40.50
szeptember	•	41.75 42.50

Newyork:

Fair Rio loco	Cent.	8 9/16	—
január	•	7.30	—
április	•	7.50	—

Cukor.

Prága franco Aussig kész	K.	37.70 36.50
" " " új	•	26.75 26.50
" franco Prága raff.	•	81.— 81.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy a

Budapesti KOVALD PÉTER és FIA, cs. és kir. szabadalmazott

kelme- és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyáranak képviselét az itteni piacoztetn átvettem.

Vegytisztítási árak:

Egyszerű selyem ruha	Kor.	5 — 8	Női tavaszi kabát vagy gallér	Kor.	2 — 8	Flanell takaró	Kor.	2 — 4
Diszes selyem ruha	•	8 — 12	Báli belépő	•	2 40 — 6	1 m. szőnyeg	•	— 80 — 2
Diszes menyasszonyi vagy estélyi ruha	•	12 — 30	Férfi öltöny	•	4 — 6	1 kg. tutoszövet	•	1 20 — 3
Selyem blouze	•	1 60 — 2 40	Szalon, frakk vagy tenisz öltöny	•	5 — 6	1 pár fehér csipke függöny	•	1 20 — 1 60
Selyem derék	•	2 40 — 4	Felöltő	•	3 — 5	1 pár crème vagy színes csipke függöny	•	1 40 — 2
Szövet ruha	•	5 — 7	Téli kabát	•	4 — 8	1 pár túll vagy horgolt függöny	•	1 60 — 3
Szövet ruha selyem béléssel	•	6 — 10	Selyem vagy bársony mellény	•	1 — 1 60	1 csipke vagy túll stoor	•	— 90 — 1 20
Szövet blouze	•	1 60 — 2 40	Nyári mosó mellény	•	— 60 — 80	1 pár szövet vagy bársony függöny	•	8 — 8
Szövet derék	•	2 — 3	1 pár férfi vagy női keztyű	•	— — 30	Szörme lábszőnyeg	•	2 — 10
Szövet alj	•	3 — 6	Báli keztyű	•	— 50 — 1 20	Szörme belépő	•	5 — 10
Selyem alj	•	4 — 8	Fehér bőrczipő	•	1 20 — 3	Szörme gallér vagy boa	•	2 — 4
Egyszerű mosó ruha	•	3 60 — 5	Férfi nyakkendő	•	— 20 — 40	Szörme karmantyu	•	1 20 — 3
Diszesebb batizt ruha	•	5 — 8	Asztal- vagy ágyszerítő	•	2 — 5	1 ko. ágytoll	•	— 90
Női téli kabát vagy gallér	•	8 — 10	Vattírozott paplan, szövet vagy selyem	•	3 — 8			

Amidőn ezen újabb vállalkozásomat a. n. é. közönség figyelmébe ajánlom, számos megbízását kérem és vagyok kiváló tisztelettel

Telefon szám 358.

WALDMAN N. Via Ponte 1.

Nemzetközi Varieté
HOTEL SUSAK

Ma és mindennap

Szeczessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

GIOVINIS olasz opernduett

Steinau Antal, kitűnő kómikus és mimikus

Blumau Károly, kaczagató, ének kómikus.

Schmidt Betti, tirolí énekesnő.

Szenzációs !!

Stojanoff

világhírű orosz ének- és tánczesoport

HEDI WENG

a Berliini Central színházról Wollzogen műsorral

BLUMAU és STEINAU

tréfás duettekkel.

Cleo Dora, nemzetközi énekesnő

Miss Annie Mirtley, angol tánczornó és énekesnő.

Számos látogatást kérnek

A. Muley

Blumau és Steinau

vendéglős.

igazgatók.

„Gyógyszertár alla Salute“

Dr. A. Mizzan

— Erzsébet téren az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajvíz biztos hatását. — Eltűnteti a fejkorpát, puhítja a haját és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fűvása által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gyermekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor, 80 fill.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Budapesti Központi Tejszarnok Szövetkezet fiumei fiókja.

Ezennel bátorkodunk a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben Via Ciotta 2. szám alatt fióközletet rendeztünk be, melynek vezetésével **Sándor Imre urat** biztuk meg.

Naponta friss tejtermékek

ugymint: teavaj, tejjel, túró, továbbá méz és naponta friss teatojás, nemkülönben pasztörizált tej, tejjab és gyermekei állnak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Poharanként való kimerése dietetikailag pasztörizált tejnek.

Forró égővi (klimának ellenálló) tej és tejjel dobozokban hajók ellátására nagyban és kicsinyben.

Szíves pártfogást kér

a Budapesti Tejszarnok Szövetkezet
igazgatósága.

Menyasszonyi kelengyék számára.

Lepedő- és fehérnemű-vásznak,
Legfinomabb minőségű chiffon,
Asztalterítők és asztalkendők,
Kávé- és desszert-készletek,
Szőnyegek és Takarók,
Függönyök és ágyszőnyegek,
Kész női fehérneműk nagy választékban,
Gyapjú- és selyemszövetek csak

WEISS M.-nél

FIUME, CORSO II. kaphatók.

TRIESZT, Corso 9. - BÉCS, Gonzaga u. 14.

Divatárúk, férfiszövetek, vásznak, selymek, szőnyegek, butorszövetek, fehérneműk, gyapotárúk, női- és gyermekecsikkék, nyakkendők, nap- és eső ernyők, szörmeárúk, keztyűk, esipkék, himzések, szalagok, fejdíszek stb. stb. eladása.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.
TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászathba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGUISCHE

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

Kitünően étkezhetni
Miklós Lászlónál,
 ki Bártfa fürdőn ösmert jó
 konyháját áthelyezte
Fiume Corso 12. szám
 alatt 1. emeleten
 csinosan berendezett helyi-
 ségeibe.

Használt és új bútorok

vetele és eladása az

Al buon prezzo
 BUTORRAKTÁRBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 fo-
 rintért adatnak el.

Egyeztetett teljes szeberendezés . . . . . 88 frt.
 Fényes vagy matt márvánnyal . . . . . 130 "
 Alkotott matt . . . . . 150 "

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd
 és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJÓZÁR

Azonnal kiadó

egy nagy terjedelmes helyiség, a
 melyben eddig a Kivándorlási iroda
 volt, a mely 1905. december 31-ig
 még a helyiség bérlője marad.

Közelebbi felvilágosítással szol-
 gál: Kivándorlási iroda, Via del
 Pino 8. a városi nyugdíjalap házá-
 ban.

Aki olcsó és jó
BUTORI
 óhajt vásárolni, vegye azt az ál-
 talánosan ismert és megbízható
asztalos és kárpitos
butor ezégnél
J. Kertmann & Figlio
 (ezelőtt Sachs succ.)
 Via Governo, - FIUME.
 Árjegyzéket és költségvetést kívánatra
 ingyen és bérmentve küldünk.

Reform a fűtés terén!

Brikett (Koczkaszén.)

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50
 Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstátálható, tehát a
 vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletic R., Mercato Coperto és
 Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME-NEWYORK

közvetlen összeköttetés Ejszak - Amerikával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona
 országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 Korona

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Carpathia“ Február 9.én - „Ultonia“

Február 16.án - „Slavonia“ Márczius 2.án

A fiumei kivándorlási iroda (Via Alessandrina) készséggel és
 díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni
 szándékosoknak szükségük van.